

A 29. cikk szerinti adatvédelmi munkacsoport 14/EN WP 230. számú közleménye az adózás célját szolgáló személyes adatok államok közötti automatizált cseréjéről.
Elfogadva: 2015. február 4-én.¹

A 29. cikk szerinti adatvédelmi munkacsoportban (29MCS)² az Európai Unió adatvédelmi hatóságait képviselők figyelemmel kísérik azokat az új európai és nemzetközi irányzatokat, amelyek célja egy új, az adózás célját szolgáló személyes adatok államok közötti automatizált cseréjének és e cserének a magánélet és az adatok védelmére gyakorolt hatásának vizsgálata.

A 29MCS-t arra is kérték, hogy

- további útmutatással szolgáljon az adózás területén folyó adminisztratív együttműködés területén a 2014/107/EK Tanácsi irányelvvel módosított 2011/16/EK irányelvben körülírt, előre látható fejlesztéseknek az adatcserére gyakorolt hatását illetően, valamint
- hogy tekintse át az Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) Általános Jelentési Szabványok (CRS) című dokumentumában foglaltaknak az adatcserére gyakorolt hatását.

Ennek az a célja, hogy további biztosítékokat vezessen be a bilaterális/multilaterális egyezményekben és a nemzeti jogszabályokban meghatározott adatvédelmi szabványok alkalmazása céljából, mely az adminisztratív együttműködésről szóló irányelvben és a CRS-ben foglaltak alkalmazását írja elő.

Az információcsere az adócsalás megakadályozásának lényeges eszköze, amely az adatok jogszerű és tisztességes feldolgozásának előfeltétele. Az adócsalás megelőzése közérdek, és egyúttal olyan tevékenység, amely minden egyes polgár magánéletére hatással van. Az államoknak az egyének alapvető jogai védelmére érdekében ezt a célt követniük kell, különös tekintettel az egyének alapvető jogaira, magánéletük és személyes adataik védelmére, ahogyan azt az európai és nemzetközi jogeszközök előírják.

A 29MCS korábbi megállapításai

A 29MCS az utóbbi években az adózás célját szolgáló személyes adatok államok közötti automatizált cseréjének mechanizmusával és e cserének a magánéletre és az adatok védelmére gyakorolt hatásaival is foglalkozott. Az 29MCS korábban, 2012. június 21-én és 2012. október 1-én két levelet³ küldött az Európai Bizottságnak, melyekben kifejezte a személyes adatok védelmével kapcsolatos aggodalmát, továbbá a személyes adatok továbbítására vonatkozó, megfelelő jogszabályok szükségességének igényét.

A 29MCS áttekintette az OECD Bizottságának „A Pénzügyi Számlainformációk Cseréje – Közös Jelentési Szabványok” című, 2014. július 15-én elfogadott dokumentumát. A 29MCS

¹ Letölthető: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/index_en.htm

² Internetcím: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/index_en.htm

³ A levelek letölthetők: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/other-document/index_en.htm

egy 2014. szeptember 18-án kelt levélben⁴ előzetesen értékelte a CRS-ben foglaltaknak a személyes adatok védelmére gyakorolt hatását. A 29MCS mindezek alapján a következő, jelentős megállapításokat tette. E megállapítások mindenképp előtt a nemzeti kormányoknak és az EU azon intézményeinek szólnak, amelyek az adózás céljait szolgáló mechanizmusokat alkalmazzák, hangsúlyozva azoknak a bilaterális/ multilaterális egyezményeknek és nemzeti jogszabályoknak a fontosságát, amelyek biztosítják az adatok védelmének megfelelő és konzisztens védelmét.

1. Az adózás céljait szolgáló személyes adatok automatizált cseréjének összhangban kell lennie az adatvédelmi követelményekkel, nevezetesen a célhoz kötöttséggel és a szükségességgel.

A 29MCS értelmezése szerint az információcserére vonatkozó közös szabványok alkalmazásának a célja azon más típusú szabványok elterjedésének megakadályozása, amelyek mind a kormányok mind a pénzügyi intézetek költségeit növelnék. Az automatizált információcserére további célja, hogy az hatékonyabb és az adócsalás megelőzését szolgáló, uniós szinten elterjedt politikához vezessen.

Az adócsalás megelőzését szolgáló jogszerű cél elérése érdekében **tiszteletben kell tartani az alapvető jogokat. Az adatcserét végrehajtó rendszerekre, különösen, ha azok nagyszámú egyén személyes adatainak automatizált cseréjén alapulnak, úgy alkalmazni kell az adatvédelmi szabványokat, különösen a célhoz kötöttség és a szükségesség elvét.**

Az Európai Bíróságnak (a Nagy Tanácsnak) az adatmegőrzéssel kapcsolatos, közelmúltban (2014. április 8-án) hozott ítélete értelmében az arányosság elve megsértésének elkerülése végett igazolni kell, hogy a tervezett feldolgozás szükséges, és hogy a meghatározott cél eléréséhez legalább a kezelt adatokra van szükség, és így elkerülhető az adatok megkülönböztetése, tömeges gyűjtése és továbbítása. Kulcsfontosságú jelentősége van az automatizált adatcserére egyértelmű meghatározásának. Bármely államközi megállapodásnak például egyértelműen meg kell határozni az adatgyűjtés célját annak érdekében, hogy egy ettől különböző célt szolgáló, megfelelő biztosítékokat és jogszabályi alapokat nélkülöző adattovábbításra a jövőben ne kerülhessen sor. A „adózási célt” félreérthetetlenül meg kell határozni, s meg kell jelölni, hogy a cél mely tevékenységekre vonatkozik, továbbá az azokat meghatározó nemzeti jogszabályokat is.

2. A Tagállamoknak ki kell alakítaniuk az automatizált tömegtár modelljét, majd annak tudatában kell meghatározniuk az abban tárolt, adózási célokat szolgáló adatok jellemzőit, hogy továbbításuk az EU adatvédelmi jogszabályai szerint fokozott (biztonsági) kockázattal és felelősséggel járhat.

Összehasonlítva a célzott, igényelt és spontán, adózási célokat szolgáló adatcserével az automatizált, kötelező és tömeges, adózási célt szolgáló adatcserére a közhatalmi hatóságok komoly felelősségével jár. A tagállamoknak tudatában kell lenniük, hogy **az adatok adózási célt szolgáló automatizált tárolása és továbbítása modelljének bevezetése az EU adatvédelmi jogszabályai szerint nagyobb (biztonsági) kockázattal és felelősséggel jár. Egy ilyen modellt a szükségesség és az arányosság fentebb említett elveinek tükrében kell értékelni, és tekintetbe kell venni a fokozott kockázatokat és a felelősségi köröket is. Minden egyes tagállamnak fontolóra kell vennie további, a nemzeti jogszabályokban és a**

⁴ A levél és a függelék letölthető: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/other-document/index_en.htm

bilaterális/multilaterális megállapodásokban lefektetett anyagi jogi, a fokozott kockázatokra és felelősségi körökre vonatkozó intézkedések alkalmazását, melyek az adatkezelőnek az adatalannyal szemben fennálló alapvető kötelezettségeit határozza meg.

A nemzeti adatvédelmi jogszabályoktól és a tagállamok gyakorlatától függően az adatvédelmi hatóságnak az állami szervekkel folytatott formális vagy informális, az adatfeldolgozásra és az adatvédelemre vonatkozó jogszabályok esetleges megsértésével és a sérelem orvoslásával kapcsolatos párbeszéde jelentősen csökkentheti az adatvédelmi jogszabályok megsértésének számát.

A 29MCS megerősíti azt a szándékát, hogy e területen további útmutatásokkal fogja erősíteni az adatvédelemre vonatkozó biztosítékokat. Az MCS29-et a Bizottság arra kérte fel, hogy további, az adatok védelmét szolgáló útmutatásokat dolgozzon ki.

Mint korábban említettük a 29MCS-t a Bizottság arra kérte fel, hogy

- további útmutatásokat dolgozzon ki abból a célból, hogy az Irányelvet az adózás és a CRS területén alkalmazó bilaterális/multilaterális megállapodások és/vagy a nemzeti jogszabályok további és az adatok védelmét biztosító rendelkezéseket tartalmazzanak.
- Mi több, kicsit később, a 29MCS javasolni fog egy egységes, uniós szinten Magánéletre Gyakorolt Hatáselemzést és/vagy javasolni fogja az Európai Bizottságnak, fontolja meg levelében és annak függelékében foglaltakra, ami jelentős, a kormányok által alkalmazandó kritériumokra utal, melyeket a bilaterális/multilaterális egyezmények és/vagy a nemzetközi és európai szabványokat e téren alkalmazó nemzeti jogszabályoknak is tartalmazniuk kell.

A 29MCS tájékozódott a Bizottságnak és a Tanácsnak az arra irányuló szándékáról, hogy az EU/2014/107/16 elfogadását eredményező EU/2011/16 irányelv módosítása során növeljék a különféle magyarázó bekezdésekben és rendelkezésekben az anyagi jogi adatvédelmi rendelkezések számát.

A 29MCS meg van győződve arról, hogy az EU intézményeivel folytatott konstruktív párbeszédet már e folyamatok korai szakaszaiban is folytatni kell. A 29MCS megerősíti, hogy a következő hónapokban nyílt vitát szándékozik folytatni a Bizottsággal, melynek célja, hogy a tagállamok adóhatóságai adatvédelmi felelősségét és kockázatát csökkentsék, és hogy az EU-ban növeljék az adatvédelmi jogszabályok konzisztenciáját. Mi több, a 29MCS a későbbiekben javasolni szeretné, hogy uniós szinten Egységes Magánéletre Gyakorolt Hatáselemzést végezzenek és/vagy vegyék fontolóra, hogy az Európai Bizottság dolgozzon ki ajánlásokat.

A 29MCS e tekintetben a 2014. szeptember 18-án kelt levelében és annak függelékében említett elvekre is hivatkozik, amelyek már jelentős, a kormányok által követendő kritériumokat is tartalmaznak, melyeket a bilaterális/multilaterális megállapodások és/vagy az e téren elfogadandó nemzetközi és európai szabványok is tartalmazni fognak. A 29MCS-ot tájékoztatták a Bizottságnak és a Tanácsnak azokról az erőfeszítéseiről, amelyek a különféle magyarázó bekezdések és cikkek számának növelésével a 2011/16/EU irányelv módosítása során a 2014/107/EU irányelv elfogadásához vezettek.

A 29MCS meg van győződve arról, hogy az EU intézményei között folyó párbeszédet folytatni kell, és már a folyamatok korai szakaszában meg kell kezdeni. A 29MCS megerősíti

azt a szándékát, hogy a következő időszakban nyílt vitát fog folytatni a Bizottsággal azokról a különféle technikákról, amelyek az EU szintjén csökkentik a tagállamok adóhatóságainak az adatok védelmével kapcsolatos a felelősségi kockázatát, és az EU-n belül elősegítik egy konzisztensebb megközelítés kialakulását.
